

7-1-2000

"Utilizarea în comun a resurselor" (Resource sharing)

Gordon B. Neavill
Wayne State University, neavill@wayne.edu

Recommended Citation

Neavill, G. B. (2000). Utilizarea în comun a resurselor. In H. G. B. Angheliescu & G. Zănescu (Eds.), *Necesitățile Utilizatorilor și Familiarizarea cu Resursele Informaționale în Pragul Mileniului* (pp. 105-115). (M. Sas & G. Zănescu, Trans.). Timișoara, Romania: Brumar.

Available at: <http://digitalcommons.wayne.edu/slisfrp/63>

This Book Chapter is brought to you for free and open access by the School of Library and Information Science at DigitalCommons@WayneState. It has been accepted for inclusion in School of Library and Information Science Faculty Research Publications by an authorized administrator of DigitalCommons@WayneState.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

ANGHELESCU, G.B. HERMINA; ZĂNESCU, GABRIEL

*Necesitățile utilizatorilor și familiarizarea cu resursele informaționale
în pragul mileniului*/Hermina G.B. Anghelescu; Gabriel Zănescu

Timișoara, 2000, Ed. Brumar

140 p; 20 cm

ISBN 973-8057-02-7

UNIVERSITY OF TEXAS
AUSTIN, TEXAS

WAYNE STATE UNIVERSITY
DETROIT, MICHIGAN

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
„EUGEN TODORAN”

**NECESITĂȚILE UTILIZATORILOR
ȘI FAMILIARIZAREA CU RESURSELE
INFORMAȚIONALE ÎN PRAGUL MILENIULUI**

EDITORI

HERMINA G.B. ANGHELESCU
Wayne State University

GABRIEL ZĂNESCU
B.C.U. „Eugen Todoran”

TRADUCĂTORI

MIHAI SAS

GABRIEL ZĂNESCU

Timișoara, 2000

Coperta: Loredana TÎRZIORU

Tehnoredactare: Mihai SAS

Redactare și corecturi: Gabriel ZĂNESCU și Mihai SAS

© 2000 Brumar

ISBN 973-8057-02-7

Volum apărut în colaborare cu:

- Graduate School of Library and Information Science, University of Texas at Austin
- Wayne State University, Detroit Michigan
- Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran”

Apărut: iulie 2000

Coli tipar: 17,5

Tiparul executat la Tipografia Brumar – Timișoara

Pestalozzi 22, tel.: +4 056 203934; e-mail: arbeit@arbeit.dnttm.ro

Cuprins

Cuvânt înainte	7
Hermina G. B. Anghelescu	
Un nou mileniu: O nouă idee despre serviciul de referințe	11
Judith J. Field (trad. Mihai Sas)	
Introducere în marketingul social al bibliotecilor	35
W. Bernard Lukenbill (trad. Mihai Sas)	
Prietenii bibliotecii	51
Avis J. Davis (trad. Gabriel Zănescu)	
Dezvoltarea colecțiilor de referințe	59
Donald G. Davis (trad. Mihai Sas)	
O misiune posibilă: Importanța culturii și a schimbării organizaționale pentru democratizarea unor biblioteci românești	73
Irene Owens (trad. Gabriel Zănescu)	
Tranziția serviciilor de referințe către înalta tehnologie	87
Mary Ann Sheble (trad. Mihai Sas)	

Coperta: Loredana TÎRZIORU

Tehnoredactare: Mihai SAS

Redactare și corecturi: Gabriel ZĂNESCU și Mihai SAS

© 2000 Brumar

ISBN 973-8057-02-7

Volum apărut în colaborare cu:

- Graduate School of Library and Information Science, University of Texas at Austin
- Wayne State University, Detroit Michigan
- Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran”

Apărut: iulie 2000

Coli tipar: 17,5

Tiparul executat la Tipografia Brumar – Timișoara

Pestalozzi 22, tel.: +4 056 203934; e-mail: arbeit@arbeit.dnttm.ro

Utilizarea în comun a resurselor

Gordon B. Neavill
Associate Professor
Library and Information Science Program
Wayne State University

Ernest Hemingway a luat titlul romanului său **Pentru cine bat clopotele** de la John Donne, poet și cleric englez de la începutul secolului al XVII-lea. Iată ce scria John Donne: „Nici un om nu este o insulă izolată în întregime; fiecare om este o parte a continentului, o parte din ceva mai mare și mai important...moartea oricărui om mă împușinează, pentru că eu fac parte din întreaga omenire. Și, pentru aceasta, nu întreba niciodată pentru cine bat clopotele; bat pentru tine”. Același lucru poate fi spus despre biblioteci. Nici o bibliotecă nu este o insulă, întreagă în sine.

Nici o bibliotecă, nici chiar cea mai mare, nu poate cuprinde întreaga cunoaștere consemnată a unei societăți. Fondurile bănești sunt limitate, spațiul este limitat, personalul este limitat. Cu aceste constrângeri, fiecare bibliotecă încearcă să satisfacă nevoile de informare ale utilizatorilor săi cât de bine poate. Dar nici o bibliotecă nu poate achiziționa totul. Singurul mod în care bibliotecile pot răspunde cererii de informații a utilizatorilor într-o măsură cât mai mare este să-și pună resursele în comun.

Până acum cinci-șase ani, cantitatea de cunoaștere înregistrată și utilizabilă a unei societăți putea fi foarte bine definită ca totalitate a materialelor deținute de bibliotecile acelei societăți. În prezent, datorită dezvoltării explozive a resurselor Internet-ului, această cantitate de cunoaștere este mult mai greu de definit. Cu toate acestea, rolul bibliotecilor rămâne fundamental. Biblioteca este prima instituție cu ajutorul căreia o societate instruită menține contactul cu propria sa rezervă de cunoaștere, controlând-o în același timp. Resursele de pe Internet sunt azi aici, iar mâine dispar. Doar bibliotecile au responsabilitatea instituțională de a păstra informația în timp.

Utilizarea în comun a resurselor are loc la mai multe nivele. Ea începe, logic, cu acela al achizițiilor și al dezvoltării colecțiilor. Dacă totalitatea materialelor deținute de biblioteci reprezintă rezerva de cunoaștere a unei societăți, și dacă nici o bibliotecă nu poate avea totul, este normal ca bibliotecile să limiteze duplicarea colecțiilor, mai ales când e vorba despre materiale care sprijină cercetarea avansată. Ar fi deosebit de frustrant dacă resurse folosite zilnic s-ar afla doar într-una sau două biblioteci. Dar dacă un grup de biblioteci dintr-o regiune sau o țară își împart responsabilitatea dezvoltării colecțiilor în domenii specializate de cercetare, rezerva de cunoaștere disponibilă a acelei societăți ca întreg poate crește semnificativ. Nu voi mai spune despre utilizarea în comun a resurselor, la acest nivel, decât că avem exemplul a numeroase biblioteci care cooperează în dezvoltarea colecțiilor. Unele aranjamente de cooperare sunt foarte formalizate, altele sunt relativ informale.

Folosirea în comun a resurselor nu poate fi efectivă, dacă nu putem ști unde se află resursele de care avem nevoie. Și nici dacă cele existente într-o bibliotecă nu sunt disponibile utilizatorilor altei biblioteci. Asupra acestor aspecte doresc să ne concentrăm în continuare. Voi discuta despre cataloagele bibliotecilor și despre împrumutul interbibliotecar, cu un accent asupra modului în care sistemele informatizate au revoluționat utilizarea în comun a resurselor.

Cataloagele

În Evul Mediu, călugărul care avea nevoie de o carte, inexistentă în biblioteca propriei mănăstiri, trebuia să scrie confracților din alte abații, cu speranța de a o localiza. O mare parte din corespondența ce s-a păstrat de la învățații medievali se referă la cercetări privind locul pe unde s-ar fi putut afla cărți despre care se știa sigur că se află undeva. Dacă, după luni sau ani de căutări, călugărul găsea, în sfârșit, cartea, corespondența avea să continue. La început, se interesa dacă era cu puțință să împrumute cartea, sau dacă s-ar fi putut să primească o copie. Până la urmă, de obicei, călugărul o pornea la drum, până la o mănăstire îndepărtată, pentru a face el însuși o copie. În prezent, este ceva mai ușor decât în

Evul Mediu să localizăm materialele altor biblioteci și să avem acces la ele.

Timp de mai multe sute de ani, cel mai bun mod de a afla dacă o bibliotecă avea cartea dorită era consultarea catalogului tipărit al acelei biblioteci. Primele biblioteci țineau adesea la zi un inventar al colecțiilor scrise de mână, dar care nu era disponibil decât pentru bibliotecă însăși. Catalogele tipărite au devenit frecvente la începutul secolului al XVII-lea, rămânând cea mai răspândită formă de cataloage până la apariția celor pe fișe, la începutul secolului al XX-lea. Catalogele tipărite sub forma cărților aveau avantaje serioase în raport cu cataloagele pe fișe. Ca orice altă carte, cataloagele tipărite puteau fi reproduse în oricâte copii. Puteau fi consultate în multe locuri, nu numai în bibliotecă, ci și în afara ei. Școlile, ca și alte biblioteci din oraș, puteau deține exemplare proprii ale catalogului. Utilizatorii frecvenți ai bibliotecii aveau unul personal acasă. Bibliotecile din orașe diferite puteau face schimb de cataloage și astfel puteau fi localizate cărțile într-o regiune și chiar peste hotare. Dar, primul dezavantaj al acestor cataloage era că nu conțineau achizițiile recente. Treceau ani de zile până la publicarea suplimentelor sau a unor noi ediții. Însă nici cantitatea de cunoștințe nu creștea atât de rapid în secolul al XIX-lea, încât problema să devină tot așa de dificilă pe cât ar fi azi. La începutul anilor 1880, în SUA se publicau doar cca 2000 de cărți pe an, față de 50000 în prezent.

Cataloagele pe fișe au început să le înlocuiască pe cele tipărite la sfârșitul secolului al XIX-lea. Marele avantaj al catalogului pe fișe era că putea fi actualizat permanent. Noi fișe erau introduse în catalog săptămânal, sau chiar zilnic. A devenit mai ușor de oferit multiple căi de acces pentru diferitele materiale din colecție. În cataloagele tipărite, punctele de acces erau reduse ca număr, pentru a face economie de spațiu tipografic. Dar, dacă o bibliotecă dorea să ofere mai multe puncte de acces în fișierul ei, cum sunt sub-titlurile, editorii, traducătorii, sau subiecte multiple, tot ce trebuia să facă era să intercaleze fișe suplimentare. Totuși, catalogul pe fișe era voluminos și nu putea fi multiplicat prea ușor. Dacă voiai să-l consulți, trebuia să te deplasezi până la bibliotecă. Din acest punct de vedere, el semăna cu listele de inventar alcătuite în Evul Mediu.

Adoptarea universală a catalogului pe fișe a făcut ca bibliotecile să devină mai izolate decât pe vremea cataloagelor tipărite. Deoarece bibliotecile nu puteau face schimb de cataloage, a devenit mai greu de știut pentru unii ce se afla în colecțiile altora. De abia în anii '80, când cataloagele online au început să fie larg folosite, am obținut și tehnologia care permite combinarea avantajelor actualității datelor cu tehnicile avansate de căutare și accesul de la distanță. În prezent, stați în fața unui terminal și căutați în cataloagele online ale bibliotecilor din întreaga lume.

Din anumite puncte de vedere, totuși, catalogul pe fișe a întreținut cooperarea între biblioteci. Întâi, acestea nu mai erau obligate să facă o catalogare proprie pentru fiecare nou material intrat în colecție. Bibliotecile aveau opțiunea să cumpere fișe tipărite de la o sursă centrală și să le introducă în catalogul local. În Statele Unite, Biblioteca Congresului a devenit agenția centrală de catalogare, servind câteva mii de biblioteci. Când se cataloga o carte, se tipăreau fișe care deveneau disponibile și altora. Biblioteca Congresului a început să vândă aceste fișe în 1901 și a făcut-o până în 1997. Aceste date marchează începutul efectiv și sfârșitul erei cataloagelor pe fișe în Statele Unite.

În al doilea rând, întrucât bibliotecile nu puteau schimba între ele cataloage pe fișe, au început să colaboreze pentru compilarea *cataloagelor colective*, cele mai multe sub formă tipărită. „Colectiv” este un catalog care cuprinde colecțiile unui grup de biblioteci. În secolul al XX-lea, aceste cataloage au fost principalul mod de regăsire a cărților și seriilor din alte biblioteci, până la apariția altor utilități bibliografice, cum este OCLC.

Multe asemenea cataloage au fost compilate la nivel național sau local. Unul din primele a fost *Lista seriilor din Chicago*, publicată în 1901. Cele mai importante cataloage colective naționale au fost compilate de către Biblioteca Congresului. În 1926, aceasta a publicat *Lista colectivă a seriilor*, conținând 75000 de titluri și reprezentând colecțiile a 225 de biblioteci de pe întreg cuprinsul SUA A doua ediție, publicată în 1943, cuprindea 115000 de titluri aflate în 650 de biblioteci. Dar cel mai cuprinzător proiect a fost *Catalogul colectiv național (CCN)*. A început ca un catalog pe fișe, primite de la Biblioteca Congresului, de la alte biblioteci guvernamentale din Washington D.C., ca și de la alte

câteva mari biblioteci, incluzând bibliotecile publice din New York și Boston, sau cele universitare de la Harvard și din Illinois. Prin 1954, Catalogul Colectiv Național conținea fișele a cca 7 milioane de titluri, reprezentând 13 milioane de volume existente în peste 500 de biblioteci. Deoarece catalogul era pe fișe, informația conținută nu era disponibilă prea departe dincolo de Biblioteca Congresului. Până la urmă, s-a aranjat tipărirea acestei informații sub formă de carte, iar primele volume, *Tipărituri până în 1956*, au apărut în 1968. Ultimul din cele 754 de volume apărea 14 ani mai târziu. Trebuie să spunem că niciodată nu va mai fi publicat vreun asemenea catalog monumental sub forma unei cărți.

OCLC

Bibliotecile au fost printre primele organizații care au acceptat revoluția adusă de calculatoare. Automatizarea operațiunilor de bibliotecă a provenit din dezvoltarea formatului MARC, la Biblioteca Congresului, pe la mijlocul anilor '60. Biblioteca Congresului a început să lucreze la catalogarea în format MARC în 1964. Formatul MARC, care, cu mici modificări, este și astăzi folosit, a fost perfecționat în 1968, când Biblioteca Congresului a început distribuirea generalizată a înregistrărilor pe benzi magnetice. Înregistrarea MARC este baza cataloagelor online, ca și a sistemelor automatizate pentru achiziții și circulație. Înregistrarea MARC a făcut posibilă și crearea cataloagelor colective online, care conțin milioane de înregistrări și documentează colecțiile a mii de biblioteci din întreaga lume. Iar cataloagele colective online au făcut posibilă revoluționarea împrumutului interbibliotecar din ultimii 25 de ani. În termenii facilitării accesului la informație, crearea formatului MARC este una din dezvoltările cele mai semnificative ale secolului al XX-lea, întrecută, poate, numai de inventarea calculatorului și apariția Internet-ului.

Potențialul formatului MARC pentru facilitarea utilizării colective a resurselor și accesul la informație a fost pe deplin realizat prin apariția organizațiilor numite *utilități bibliografice*. Acestea fac înregistrări bibliografice și alte servicii conexe bibliotecilor membre, ca și utilitățile publice tradiționale, cum sunt furnizorii de electricitate, gaz sau apă. Cea mai veche și cea mai mare utilitate bibliografică este OCLC,

fondată în 1967, pe când se dezvoltă formatul MARC. Inițial, OCLC a lucrat pentru Ohio College Library Center; mai târziu, numele i-a fost schimbat în Online Computer Library Center, cunoscut în întreaga lume ca OCLC. (Trebuie să mă opresc întotdeauna și să mă gândesc la ce se referă acronimul!)

OCLC a fost conceput și fondat de către Frederick Kilgour, un bibliotecar cu mare putere de previziune științifică și deosebit de vizionar, care a și-a dat seama de transformarea fundamentală a operațiunilor de bibliotecă pe care o făcea posibilă formatul MARC. Scopul inițial al OCLC era să faciliteze cooperarea în catalogare a bibliotecilor universitare din Ohio, dar, în câțiva ani, a ajuns să folosească tuturor tipurilor de biblioteci de pe întregul teritoriu al SUA. În prezent, sunt membre circa 37000 de biblioteci, inclusiv din Europa și din Asia. Baza de date curentă a OCLC conține aproape 45 de milioane de înregistrări MARC și crește cu o rată de peste 2500000 de înregistrări anual.

OCLC nu este o agenție de catalogare. Înregistrările din baza de date provin din alte surse. Cele mai multe sunt furnizate de Biblioteca Congresului și de alte biblioteci naționale, ca British Library, sau Biblioteca Națională a Canadei. Altele, sunt create de biblioteci membre ale OCLC. Iată cum funcționează:

Când o nouă achiziție (carte, înregistrare audio sau video, fișier electronic etc.) ajunge la o bibliotecă OCLC, un membru al personalului acelei biblioteci caută de la un terminal în baza de date a OCLC. De cele mai multe ori, în baza de date există deja o înregistrare MARC pentru materialul respectiv. Biblioteca cere OCLC să facă o copie a înregistrării MARC și s-o adauge pe banda de arhivare pe care OCLC o menține pentru fiecare bibliotecă participantă. Banda de arhivare a înregistrărilor MARC este baza catalogului online al fiecărei biblioteci. Înainte ca înregistrarea MARC să fie pusă pe banda de arhivare a bibliotecii, ea este editată pentru a răspunde necesităților specifice acelei biblioteci. În Statele Unite sunt larg răspândite două sisteme de clasificare: Clasificarea Zecimală Dewey și Clasificarea Bibliotecii Congresului. Biblioteca participantă trebuie să specifice clasificarea pe care dorește să o utilizeze și, posibil, locul din bibliotecă unde va putea fi găsit materialul. La Wayne State University, de exemplu, cărțile se află în în

Biblioteca Centrală, în Biblioteca de Știință și Tehnologie, în Biblioteca Studenților [„Undergraduate”], în Biblioteca de Drept și în Biblioteca Medicală. Fiecare din acestea se află într-o clădire separată. De asemenea, în fiecare clădire există mai multe colecții în care s-ar putea găsi cartea. O mare parte a cărților sunt așezate în depozitele generale ale bibliotecii. Cărțile de referință se pot afla în colecții care nu circulă. Materialele recomandate ca bibliografie pentru cursuri se găsesc în colecții a căror durată de împrumut se întinde de la două la douăzeci și patru de ore. Pot fi necesare și alte modificări în înregistrarea MARC. Schimbările sunt făcute pe ecranul terminalului. După ce, conform cu cerințele bibliotecii, editarea a fost realizată, înregistrarea este transmisă electronic la sediul central al OCLC, în Ohio, unde este adăugată pe banda de arhivare. Înregistrarea standard din baza de date a OCLC nu este afectată de modificările survenite prin editarea făcută de bibliotecile membre.

Ce se întâmplă când o bibliotecă nu găsește în baza de date OCLC o înregistrare MARC pentru o nouă achiziție? În acest caz, biblioteca are două opțiuni. Prima opțiune este să facă o catalogare originală pentru materialul respectiv, solicitând o fișă goală de înregistrare MARC pe ecran și completând-o cu datele de clasificare și catalogare necesare. Înregistrarea nou creată este trimisă electronic la OCLC, unde devine parte a bazei de date și este în același timp pusă pe banda de arhivare a bibliotecii. Această nouă înregistrare devine disponibilă pentru următoarea bibliotecă, atunci când va căuta informații despre același material. Multe din înregistrările de la OCLC sunt introduse chiar de către bibliotecile participante. A doua opțiune este ca bibliotecarul să pună cartea înapoi pe raft și să mai facă o încercare după o săptămână sau două. În acest timp, este posibil ca o altă bibliotecă să fi făcut catalogarea pentru materialul în cauză și, astfel, o înregistrare MARC să fi devenit disponibilă.

Baza de date OCLC conține înregistrări MARC pentru publicații din toate perioadele istorice, nu doar pentru cele de după 1968, atunci când a fost introdus formatul MARC. Când cataloagele online au început să le înlocuiască pe cele pe fișe, la începutul anilor '80, ele includeau înregistrări a tot ce conțineau cataloagele tradiționale. Cataloagele online n-ar fi interesat pe nimeni, dacă ar fi cuprins doar materiale publicate

după 1968! De unde vin înregistrările MARC pentru publicațiile de până în 1968? Fiecare bibliotecă unde s-a pus la punct un catalog online a trebuit să-și convertească în format Marc înregistrările manuale din catalogul pe fișe. Acest proces este cunoscut drept *conversie retrospectivă*. Conversia retrospectivă reprezintă o întreprindere uriașă. Ea înseamnă muncă intensă și foarte scumpă. Multe biblioteci au primit finanțare specială pentru asemenea proiecte.

Conversia retrospectivă seamănă cu catalogarea noilor achiziții, doar că, de obicei, bibliotecarul are în față o fișă de catalog și nu materialul în sine. El caută la OCLC, cu speranța că există deja o înregistrare MARC în baza de date. Dacă nu există, cere o fișă de înregistrare și o completează cu datele de clasificare și catalogare necesare. Prima bibliotecă unde s-a convertit un catalog pe fișe în format MARC a trebuit să creeze astfel de înregistrări pentru toate materialele din colecție apărute înainte de 1968. Acele înregistrări au fost introduse în baza de date a OCLC, devenind disponibile pentru următoarea bibliotecă unde s-a lansat proiectul conversiei. Cu timpul, baza de date a OCLC a cuprins tot mai multe înregistrări pentru materiale apărute înainte de 1968. În prezent, bazele de date ale OCLC și ale altor utilități bibliografice conțin înregistrări pentru cea mai mare parte a publicațiilor existente în bibliotecile membre. Astăzi, când o bibliotecă face catalogare pentru o colecție de materiale rare sau unice, nu doar utilizatorii locali beneficiază, ci bibliotecile și utilizatorii din întreaga lume. Finanțări speciale, guvernamentale sau din alte surse, au ajutat bibliotecile să catalogheze sute de colecții speciale, de la pamflete politice din vremea Revoluției Franceze până la înregistrări originale de blues din anii 1920, 1930 sau 1940. Înregistrările MARC ale acestor materiale reprezintă o parte importantă a bazelor de date bibliografice ale OCLC și ale altor utilități bibliografice.

Împrumutul interbibliotecar

Ne rămâne de discutat despre încă unul din cele mai importante aspecte privitoare la OCLC și la alte organizații similare. Când o bibliotecă membră cataloghează un material prin OCLC, simbolul de localizare al bibliotecii este atașat înregistrării standard din baza de date a

OCLC. Cerând o înregistrare MARC de la OCLC, se poate cere sistemului să afișeze lista posesorilor de exemplare deținute. Atunci, primim simbolurile de localizare ale tuturor bibliotecilor membre care au catalogat materialul respectiv prin OCLC. În prezent, cca 750 de milioane de localizări sunt atașate înregistrărilor din baza de date a OCLC, ceea ce reprezintă o medie de 20 de simboluri/înregistrare. În acest fel, baza de date servește drept catalog colectiv universal, afișând exemplarele deținute de biblioteci membre din întreaga lume. OCLC își numește baza de date Catalog Colectiv Online sau Worldcat.

Acest aspect a revoluționat utilizarea în comun a resurselor. Înainte de apariția OCLC și a altor utilități bibliografice, era imposibil de aflat care biblioteci aveau exemplare din ce cărți. Catalogul Național Colectiv și alte cataloage tipărite identificau materialele din doar câteva biblioteci importante, de cercetare. Arareori se putea afla dacă o bibliotecă din împrejurimi deținea exemplarul căutat. Împrumutul interbibliotecar era incomod și ineficient. Cererile erau adesea direcționate orbește, spre bibliotecile mari, cu speranța că ele *s-ar fi putut să aibă* materialul. În prezent, cererile de împrumut interbibliotecar sunt direcționate spre bibliotecile despre care se știe că au catalogat materialul solicitat. Implicațiile nu se limitează la atât. Beneficiul ajunge și la nivelul dezvoltării colecțiilor. Când o bibliotecă intenționează să achiziționeze un material, poate face o cercetare rapidă în colecțiile bibliotecilor din zonă și, dacă materialul este deja disponibil, s-ar putea decide să cumpere altceva.

OCLC și-a înființat Subsistemul de Împrumut Interbibliotecar în 1979. Până în 1979, bibliotecile cercetau baza de date a OCLC pentru a afla unde se află materialele, dar apoi își trimiteau cererile de împrumut interbibliotecar prin poștă sau telefon. În ultimii 21 de ani, comunicările de împrumut interbibliotecar au fost transmise chiar prin rețeaua OCLC. Când angajații de la departamentul de împrumut interbibliotecar iau loc dimineața în fața calculatorului, găsesc cererile de împrumut transmise prin subsistemul OCLC. Atunci, se verifică existența materialului cerut și se transmite răspunsul prin același sistem. Dacă materialul poate fi împrumutat, biblioteca solicitantă este informată că se face expediția. Cărțile sunt pregătite în acest sens de către departamentul de împrumut interbibliotecar, apoi se expediază. Articolele din reviste sunt de obicei

fotocopiate și transmise fie cu poșta, fie prin fax. Dacă materialul cerut este împrumutat, i se comunică bibliotecii solicitante data la care va deveni disponibil. Când aceasta nu dorește să aștepte, își redirecționează cererea. Uneori, materialul cerut nu este disponibil, fie pentru că se află în colecția de referințe, care nu circulă, fie că lipsește, fie că a fost casat. Și în acest caz, biblioteca solicitantă este informată, urmând să-și redirecționeze cererea.

Actualul sistem OCLC este conceput pentru a putea asimila furnizarea electronică de documente, dar în prezent Subsistemul de Împrumut Interbibliotecar este cel folosit cu preponderență pentru comunicare între birourile aferente din bibliotecile membre. Furnizarea documentelor în format electronic câștigă teren cu repeziune, dar cea mai mare parte a acestei activități are un puternic caracter comercial. Bibliotecile primesc date în format electronic de la editori și furnizori, pe care le transmit, la rândul lor, utilizatorilor autorizați, dar aranjamente contractuale nu permit utilizarea acestor documente în comun cu alte biblioteci.

În ultimii 20 de ani, împrumutul interbibliotecar a cunoscut o dezvoltare impresionantă, datorată, în mare măsură, apariției rețelelor de biblioteci și a utilităților bibliografice cum este OCLC, cu Catalogul Colectiv Online și Subsistemul de Împrumut Interbibliotecar. Acest tip de împrumut a crescut cu 99% numai între 1986 și 1994. La începutul acestei veri, numărul de cereri de împrumut procesate de OCLC a ajuns la cifra de referință de 100 de milioane.

Înregistrările de autorități

Am să închei cu câteva cuvinte despre înregistrările de autorități și Fișierul de Autorități al OCLC. Aceste înregistrări sunt create pentru persoane, organizații, nume geografice, titluri uniforme și subiecte. Catalogatorii încearcă să lege toate înregistrările bibliografice ale lucrărilor unei persoane, fără a ține seama de schimbările de nume, modurile diferite de scriere, sau pseudonimele pe care le-a folosit autorul. Mark Twain și Samuel Clemens sunt aceeași persoană, ca și Isak Dinesen și Karen Blixen. Tot așa, James Morris și Jan Morris, un autor britanic care a făcut o operație de schimbare a sexului pe la jumătatea carierei. Se

fac legături și între diferitele nume pe care o organizație le-a avut de-a lungul existenței sale. Scrierea diferită și schimbarea numelor geografice sunt de asemenea legate. Texte sacre, cum e Biblia, lucrări clasice anonime, ca Noaptea Arabe, compozițiile muzicale, ca Sonata Lunii, sunt, toate, cunoscute sub nume diferite și deci sunt legate. Descoperirea și documentarea variatelor nume sub care sunt cunoscute persoane, organizații, locuri, lucrări muzicale sau literare, reprezintă o activitate extensivă și consumatoare de timp. Rezultatele acestei munci de detectiv sunt consemnate în înregistrările de autorități. Întregul proces poartă numele de *Control al Autorităților*.

Înregistrările de autorități sunt diferite de cele bibliografice. Fișierul de autorități al OCLC este complet separat de baza de date bibliografice și de Catalogul Colectiv Online. Majoritatea înregistrărilor din Fișierul de Autorități al OCLC sunt create de către Biblioteca Congresului și de câteva mari biblioteci de cercetare supervizate de Biblioteca Congresului. Deoarece toate bibliotecile au acces la aceleași fișiere de autorități, cataloagele tuturor bibliotecilor din SUA au intrări compatibile pentru numele de persoane, organizații, locuri geografice, titluri uniforme și subiecte. Aceasta face și mai ușoară utilizarea în comun a resurselor, decât dacă fiecare ar da intrări diferite pentru aceeași lucrare. De asemenea, nu mai trebuie să se repete o muncă de stabilire și întreținere a autorităților, mare consumatoare de timp și care a fost deja făcută în altă parte.

Fișierul de Autorități al OCLC este, în același timp, extrem de folositor pentru activitatea de referințe. Cine dorește informații de autoritate despre numele unor persoane, ca Madonna (cântăreață și actriță), sau Președintele Clinton, le poate primi cu ușurință de la OCLC. Și tot de acolo poate primi informații și despre schimbarea numelor geografice, istoria unor organizații etc.